

SCHOOL EN LEVEN.

WEEKBLAD

VOOR OPVOEDING EN ONDERWIJS IN SCHOOL EN HUISGEZIN,

ONDER REDACTIE VAN

Verslijnt elken Donderdag.

JAN LIGTHART.

Prijs per jaargang van 52
nummers fr. p. p. / 3,90.

Te Groningen bij J. B. WOLTERS.

Redactie-adres:
Tullingshstraat 4, 's-Gravenhage.

Advertentiën 15 cent per regel.

INHOUD VAN No. 22.

1. MENKES. Na de Esmoreit-opvoering. — 2. J. G. BOTERENDROOD. Een wandeling door Amsterdam in 1700. Het Weesperplein. (Een Wagenplein). — 3. JAN L. In de Studeerkamer. De kleine Johannes. XIX. — 4. MENKES. Esmoreit en de R. O. T.

Omslag: SUSANNA. Terug naar een mooi plekje. — Leerplichtcircularre. — Inhoud van Tijdschriften. — Advertentiën.

FEUILLETON.

TERUG NAAR EEN MOOI PLEKJE.

't Was een heerlijke zomeravond. Mijn Grootmoeder en ik hadden 't rijk alleen thuis, de rest was den avond op Scheveningen gaan doorbrengen.

In een luien stoel zat ik voor 't hoog opengeschoven raam en keek naar den zacht gekleurden avondhemel, waartegen de kroonlijsten der huizen grillig en zwart afstaken. Beneden op de straat liepen vele menschen; hun stemmen klonken zoo vreemd helder naar boven, in de kamer was 't zoo stil, en ik lag daar zoo welbehagelijk en lui, en ik begon te droomen met mijn ellebogen in 't kozijn, en mijn oogen naar de mooie avondlucht.

Doch langzamerhand dwaalden mijn bliken naar beneden en ik zag de menschen na tot ze, ver in de straat, verdwenen in de bocht. Net voorbij die bocht stond het groote oude huis, waarin ik mijn eerste levensjaren had doorgebracht, en daartegenaan leunden twee oude, bouwvallige, kleine huisjes, met puntige gevels. Die twee huisjes kon ik nog net zien.

Wat was 't daar gezellig geweest! Alles kwam me weer zoo helder voor den geest.

In 't eene huisje woonden twee zusters, die een klein winkeltje hielden. In 't andere leefde een mandenmaker met zijn zoon. De huisjes hadden een gemeenschappelijke tuin en, zooals die zich aan mijn blik voordeed, was hij een waar paradijs. 't Was er donker van de schaduw der hooge peroboomen en, wat de grootste aan-

trekkelijkheid voor me uitmaakte, hij had een echt vijvertje met ganzen.

Uit onzen tuin kon men met een deurtje in den tuin onzer buurtjes komen, en van die gelegenheid maakte ik ruimschoots gebruik. Alles trok me aan in de kleine huisjes; 't was er zoo pieperig klein, vergeleken bij ons groote huis, dat 't me voorkwam, als waren die huisjes slechts gebouwd om er mee te spelen. Netje en Marie, de twee zusters, speelden winkeltje en Jan speelde mandenmakertje en ik mocht meespelen.

Hoe scharrelde ik rond in de donkere werkplaats!

't Rook er altijd zoo heerlijk naar 't versche riet. Nooit kan ik thans nog die lucht ruiken, of ik zie weer de werkplaats bevloerd met de roode tegels, Jan in 't hoekje met de beenen gekruist en een chaos van riet en stokken voor zich, waaruit zoo ongemerkt een mand groeide, terwijl hij 't kleine meisje in haar witte onderjurk en op klompjes, uren bezig hield met liedjes zingen, raadseltjes opgeven.

En als ik er dan genoeg van had, dan rende ik den tuin in en zocht al de afgevallen peren op, en joeg de ganzen na tot in de werkplaats van Jan of tot in de keuken, waar Marie aardappelen schildte.

Bij de ganzen voelde ik me heel groot; ik verbeeldde me, dat ik hun hoedster was en liep wat deftig te commandeeren, met een stok achter hen, maar dan kwam Jan opeens en tilde me hoog op, dat ik met mijn handen aan den zolder van de werkplaats kon komen. En dan werd ik weer heel, heel klein.

O, wat zou ik dat alles graag nog eens in werkelijkheid zien. Dien heerlijken beschaduwden tuin, den vijver met de ganzen, alles, alles wat in zulke vroolijke kleuren in mijn geheugen geschilderd stond. Veertien jaar was 't nu al geleden; Netje en Marie waren beiden dood, maar Jan — wel ja, 't mandenwinkeltje was er nog, Jan zou er ook nog wel zijn.

En opeens kreeg ik zoo'n onbedwingbaar verlangen, om alles op staanden voet terug te zien, dat ik opsprong, mijn hoed kreeg en een boodschap fabriceerde, pijlen voor mijn broertjes boog halen. Dat kon best in een mandenwinkeltje gebeuren.

Verbaasd zag mijn Grootmoeder me aan, dat ik uit

de volmaaktste rust opeens tot zoo'n bedrijvigheid overging, maar voor ze iets kon zeggen, was ik de trap al af en de straat op. „Gauw, gauw doorloopen, anders durf je niet”, zei ik tegen mezelf en in één rennetje was ik de straat uit tot de bocht, greep de kruk van de winkeldeur en trad binnen. 't Schelletje rammelde, o, wat kende ik dat geluid goed! 't Was nog 't zelfde belletje, dat Jan opriep om de klanten te bedienen en 't riep mij dan mee, want dan mocht ik soms iets aangeven, een matenklopper of een mandje of zoo iets, en als 't dan verkocht werd, voelde ik mezelve heel gewichtig, want ik had mee helpen verkoopen.

Daar stond ik nu. Niemand kwam voor. Ik zag eens rond. O, alles nog net eender als veertien jaar geleden! Daar de mattenkloppers, en daar de bos vliegertouw, en in dien hoek een manden naaisterspop. En achter in den winkel de kleine deur scheef op de hengsels.

Als er dan niemand kwam, dan zou ik zelf maar naar de werkplaats gaan, want om 't gebruikelijke „Vollek” te roepen, daar kon ik niet toe komen. Ik ging 't donkere gangetje in. Ik wist 't alles nog heel precies, deze deur was van den kelder en hier was de werkplaats. Met een kloppend hart opende ik de deur. Daar was de oude geliefde werkplaats, daar lag de bos riet, die zoo lekker rook, en in 't zelfde hoekje zat Jan, met gekruiste beenen, achter een chaos van riet en takken.

Ik bekeek mezelf eens. Was ik soms ook nog 't zelfde kleine meisje in de witte onderjurk en op klompen? Maar neen, wit was de jurk wel, en ze stak evenveel af bij de donkere omgeving als vroeger de onderjurk, maar 't was een behoorlijke damesjapon, en laarzen had ik ook aan. Sprakeloos stond ik in de deur, en sprakeloos keken Jan en de knecht mij aan. 't Moet ook wel een vreemde vertooning geweest zijn, een vreemde juffrouw, zoo doorgedrongen tot in 't heilige der heiligen.

Jan maakte zich los uit 't gewirwar om hem heen en stamelde verward iets van: „Mejuffrouw, wat blijft...”

Maar ik viel hem in de rede. „Zeg Jan, ken je me niet meer?” en thans overviel me een groote angst. Als hij eens niets meer van 't kleine ding wist, als ik 't moest gaan uitleggen, hoe ik hier kwam! O, ik had wel rechtsomkeert willen maken en hard willen wegloopen.

Eventjes zweeg hij nog, toen barstte hij los: „Allemachtig Suusje, ben jij 't?”

En hij greep mijn hand, die ik hem toestak. Toen opeens verlegen naar mijn kleeding, mijn kapsel, misschien ook wel naar mijn voeten ziende, zei hij daarder: „Wat ben u een dame geworden, ju.. juffrouw.”

En toen tegen den knecht, die verwonderd de vertooning had aangezien: „Zóó klein was ze, en toen liep ze hier, en toen scharrelde ze hier, en toen zat ze op mijn knie”, en hij boog zijn kniën en hield zijn hand uitgespreid, maar op zoo'n kleinen afstand van den grond, dat Klein Duimpje zijn hoofd gestooten zou hebben aan Jan's handpalm.

„Nou Jan”, en ik zette me neder op den bos riet, helaas, erop, en niet meer als vroeger erin, „nou kom

ik hier om al de oude herinneringen op te halen. Ik wou zoo graag de werkplaats nog eens zien, en jou, en 't winkeltje, maar vooral den tuin, o dien heerlijken tuin, en den vijver, Jan!”

En mijn oogen gingen naar de kleine beslagen ruitjes, waardoor ik den eersten blik wou werpen op mijn verloren paradijs, dat ik terug meende te gaan vinden.

Maar ik wendde zo dadelijk af, want wat ik zag, deed een vreeselijk vermoeden bij me opkomen, „'t is alles maar fantasie, die mooiigheid van den tuin, 't gaat jou als zoovelen, de jaren hebben 't verleden verguld.”

Maar dat zou toch te erg zijn! Niettemin keek Jan vreemd op, toen ik sprak van dien heerlijken tuin. „Kijk maar, Suusje, ik bedoel, juffrouw”, voegde hij er onder hevig protest van mijn kant achter.

Hij wierp de deur van de werkplaats open. Zou ik kijken? Zou ik me laten ontgoochelen? Ik keek. Een klein vierkant stukje grond, twee, zegge twee knoestige, armbloedige pereboomen, een perkje goudsbloemen, zoo groot als een lendenkussentje, en de vijver, ach de vijver met de ganzen! Een plasje, waar drie magere ganzen hun pooten in afspoelden.

Achter 't tuintje zag ik een nieuw gebouwden muur. Een idee verrees voor me, als een drenkeling greep ik me aan dien stroohalm vast: „Is de tuin volgebouwd, Jan?”

„Welneen, een half metertje grond hebben we verkocht voor een schuurtje, anders niet.”

„Zijn er boomen omgewaaid?”

„Welneen, dit zijn twee ouwe taaie knapen, en van z'n leven hebben er geen andere gestaan.”

Ik vroeg niet verder. Met een zucht van diepe teleurstelling wendde ik me af van mijn vermeend Paradijs.

Ik nam afscheid van Jan, met mijn rug naar 't venstertje. In mijn verdriet vergat ik 't voorwendsel van mijn tocht, de pijlen, geheel en al. Ik kon me niet aan 't idee wennen, dat alles fantasie was geweest, al dat mooie.

En langzaam en verslagen ging ik naar huis. Een mooi hoekje in mijn droomentuin was vernield. SUSANNA.